


[Avaleht](#) > ... > [Kohtuasja Algamine](#) > [Kus Ja Kuidas?](#) > [Millise Riigi Õigust Kohaldada?](#) > Portugal

Millise riigi õigust kohaldada?

Sisu koostaja:



European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Portugal

1 Kehtivate õigusnormide allikad

Portugali tsiviilseadustiku artiklites 1, 3 ja 4 on sätestatud järgmised riigisisese õiguse allikad:

- seadused;
- tavad;
- õigluse põhimõte.

Rahvusvahelise õiguse allikad on järgmised (Portugali põhiseaduse artikkel 8):

- üldise rahvusvahelise õiguse normid ja põhimõtted on Portugali õiguse lahutamatu osa;
- nõuetekohaselt ratifitseeritud või heakskiidetud rahvusvahelistes konventsioonides sätestatud normid jõustuvad Portugali riigisisese õiguses pärast nende avaldamist ametlikus väljaandes ning kehtivad seni, kuni need on Portugali riigi suhtes rahvusvaheliselt siduvad;
- selliste rahvusvaheliste organisatsioonide pädevate organite kehtestatud normid, mille liige Portugal on, jõustuvad Portugali riigisisese õiguses vahetult, tingimusel et see on sätestatud vastavates asutamislepingutes;
- Euroopa Liidu aluslepingute sätteid ja norme, mille Euroopa Liidu institutsioonid on kehtestanud oma vastavate ülesannete täitmisel, kohaldatakse Portugali riigisisese õiguses kooskõlas liidu õigusega ning seejuures austatakse demokraatliku õigusriigi põhimõtteid.

1.1 Riigi õigusnormid

Seadused

Riigisisese õiguse vahetud allikad on seadused. Portugali tsiviilseadustiku artikli 1 lõike 2 kohaselt käsitatakse seadustena kõiki pädevate riigiasutuste kehtestatud üldnorme. Portugali põhiseaduse artikli 112 lõikes 1 on sätestatud, et seadused, dekreet-seadused ja piirkondlikud seadusandlikud dekreedid on seadusandlikud aktid.

Tavad

Tava on riigisisese õiguse allikana õiguslikult põhjendatud juhul, kui täidetud on mõlemad järgmised tingimused:

- see on kooskõlas hea usu põhimõttega ja
- see on kehtestatud seadusega (Portugali tsiviilseadustiku artikli 3 lõige 1).

Õiglus

Portugali kohtud võivad vaidluse lahendada kooskõlas õigluse põhimõttega ainult juhul, kui:

- see on õiguse kohaselt lubatud (Portugali tsiviilseadustiku artikli 4 punkt a) või
- pooled nõustuvad sellega ja nende vahel on õigussuhe (Portugali tsiviilseadustiku artikli 4 punkt b) või
- pooled on eelnevalt kokku leppinud õiglasel õiguskaitsevahendis (Portugali tsiviilseadustiku artikli 4 punkt c).

1.2 Mitmepoolsed rahvusvahelised konventsioonid

Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi konventsioonid

Portugali suhtes on siduvad järgmised 26 Haagi konventsiooni.

1. Tsiviilkohtumenetluse konventsioon (Haag, 1954)

Vt: [siin](#).

2. Laste ülalpidamise kohustustele kohaldatava õiguse konventsioon (Haag, 1956)

Vt: [siin](#).

3. Laste ülalpidamise kohustusi käsitlevate otsuste tunnustamise ja täitmise konventsioon (Haag, 1958)

Vt: [siin](#).

4. Alaealiste kaitse suhtes ametiasutuste volitusi ja kohaldatavat õigust käsitlev konventsioon (Haag, 1961)

Vt: [siin](#).

5. Testamentaarsete korralduste vormiga seotud kohtualluvuskonfliktide konventsioon (Haag, 1961)

Vt: [siin](#).

6. Välisriigi avalike dokumentide legaliseerimise nõude tühistamise konventsioon (Haag, 1961)

Vt: [siin](#).

7. Tsiviil- ja kaubandusajade kohtu- ja kohtuväliste dokumentide välisriikides kättetoimetamise konventsioon (Haag, 1965)

Vt: [siin](#).

8. Tsiviil- ja kaubandusajade käsitlevate välisriigis tehtud kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsioon (Haag, 1971)

Vt: [siin](#).

9. Tsiviil- ja kaubandusajade käsitlevate välisriigis tehtud kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooni lisaprotokoll (Haag, 1971)

Vt: [siin](#).

10. Abielulahutuse ja kooselu lõpetamise tunnustamise konventsioon (Haag, 1970)

Vt: [siin](#).

11. Konventsioon liiklusõnnetuste suhtes kohaldatava õiguse kohta (Haag, 1971)

Vt: [siin](#).

12. Tsiviil- ja kaubandusajades välisriigis tõendite kogumise konventsioon (Haag, 1970)

Vt: [siin](#).

13. Konventsioon piiriüleste pärandite valitsemise kohta (Haag, 1973)

Vt: [siin](#).

14. Konventsioon tootevastutuse suhtes kohaldatava õiguse kohta (Haag, 1973)

Vt: [siin](#).

15. Ülalpidamiskohustusi käsitlevate otsuste tunnustamise ja täitmise konventsioon (Haag, 1973)

Vt: [siin](#).

16. Ülalpidamiskohustustele kohaldatava õiguse konventsioon (Haag, 1973)

Vt: [siin](#).

17. Konventsioon abieluvararežiimide suhtes kohaldatava õiguse kohta (Haag, 1978)

Vt: [siin](#).

18. Abielude kehtivuse kinnitamise ja tunnustamise konventsioon (Haag, 1978)

Vt: [siin](#).

19. Konventsioon esinduslepingute suhtes kohaldatava õiguse kohta (Haag, 1978)

Vt: [siin](#).

20. Rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitlev konventsioon (Haag, 1980)

Vt: [siin](#).

21. Riikidevahelises lapsendamises lastekaitseks tehtava koostöö konventsioon (Haag, 1993)

Vt: [siin](#).

22. Vanemliku vastutuse ja lastekaitsemeetmetega seotud kohtualluvust, kohaldatavat seadust, tunnustamist, kohtuotsuste täitmist ja koostööd käsitlev konventsioon (Haag, 1996)

Vt: [siin](#).

23. Täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsioon (Haag, 2000)

Vt: [siin](#).

24. Kohtualluvuse kokkuleppeid käsitlev konventsioon (Haag, 2005)

Vt: [siin](#).

25. Laste ja teiste pereliikmete elatise rahvusvahelise sissenõudmise konventsioon (Haag, 2007)

Vt: [siin](#).

26. Ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatavat õigust käsitlev protokoll (Haag, 2007)

Vt: [siin](#).

Rahvusvahelise perekonnaseisukomisjoni konventsioonid

Portugali suhtes on siduvad järgmised 10 rahvusvahelise perekonnaseisukomisjoni konventsiooni.

Konventsioonid on kättesaadavad [siin](#).

1. Konventsioon teatavate perekonnaseisuaktide väljavõtete väljastamise kohta kasutamiseks välismaal (Pariis, 27. september 1956). Heaks kiidetud seadusega nr 33/81, mis avaldati Portugali ametlikus väljaandes 27. augustil 1981 (I seeria, nr 196).

Vt: [siin](#).

2. Konventsioon perekonnaseisuaktide ära kirjade tasuta väljastamise ja legaliseerimisest vabastamise kohta (Luxembourg, 26. september 1957). Heaks kiidetud seadusega nr 22/81, mis avaldati Portugali ametlikus väljaandes 19. augustil 1981 (I seeria, nr 189).

Vt: [siin](#).

3. Konventsioon rahvusvahelise teabevahetuse kohta perekonnaseisu küsimuses (Istanbul, 4. september 1958). Heaks kiidetud [dekreet-seadusega nr 39/80](#), mis avaldati Portugali ametlikus väljaandes 26. juunil 1980 (I seeria, nr 145).

Vt: [siin](#).

4. Konventsioon perekonna- ja eesnimede muutmise kohta (Istanbul, 4. september 1958). Heaks kiidetud parlamendi resolutsiooniga nr 5/84, mis avaldati Portugali ametlikus väljaandes 16. veebruaril 1984 (I seeria, nr 40).

Vt: [siin](#).

5. Konventsioon bioloogiliste laste tunnistamise deklaratsioonide vastu võtma volitatud ametiasutuste pädevuse laiendamise kohta (Rooma, 14. september 1961). Heaks kiidetud parlamendi resolutsiooniga nr 6/84, mis avaldati Portugali ametlikus väljaandes 28. veebruaril 1984 (I seeria, nr 50).

Vt: [siin](#).

6. Perekonnaseisuaktide mitmekeelsete väljavõtete väljastamise konventsioon (Viin, 8. september 1976). Heaks kiidetud valituse dekreediga nr 34/83, mis avaldati Portugali ametlikus väljaandes 12. mail 1983 (I seeria, nr 109).

Vt: [siin](#).

7. Perekonnaseisuaktide mitmekeelsete väljavõtete väljastamise konventsioon (Viin, 8. september 1976). Heaks kiidetud valituse dekreediga nr 34/83, mis avaldati Portugali ametlikus väljaandes 12. mail 1983 (I seeria, nr 109).

Vt: [siin](#).

8. Teatavate aktide ja dokumentide legaliseerimise nõudest vabastamise konventsioon (Pariis, 15. september 1977). Heaks kiidetud dekreet-seadusega nr 135/82, mis avaldati Portugali ametlikus väljaandes 20. detsembril 1982 (I seeria, nr 292).

Vt: [siin](#).

9. Perekonna- ja eesnimede suhtes kohaldatava õiguse konventsioon (München, 5. september 1980). Heaks kiidetud parlamendi resolutsiooniga nr 8/84, mis avaldati Portugali ametlikus väljaandes 3. märtsil 1984 (I seeria, nr 54).

Vt: [siin](#).

10. Abieluvõimetõendi väljastamise konventsioon (München, 5. oktoober 1980) Heaks kiidetud valituse dekreediga nr 40/84, mis avaldati Portugali ametlikus väljaandes 24. juulil 1984 (I seeria, nr 170).

Vt: [siin](#).

Muud asjaomased Portugali suhtes siduvad mitmepoolsed konventsioonid

Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsioon (Stockholm, 1967)

Vt: [siin](#) ja [siin](#).

ÜRO 1951. aasta pagulasseisundi konventsioon ja selle 1967. aasta protokoll

Vt: [siin](#) ja [siin](#).

Protokoll: [siin](#).

Konventsioon, milles sätestatakse käsk- ja lihtveksleid käsitlevad ühtsed õigusnormid, ning käsk- ja lihtvekslitega seotud teatavate kollisiooninormide konventsioon (Genf, 1930)

Vt: [siin](#).

Konventsioon, milles sätestatakse tšekke käsitlevad ühtsed õigusnormid, ning tšekkidega seotud teatavate kollisiooninormide konventsioon (Genf, 1931)

Vt: [siin](#).

1973. aasta Washingtoni konventsioon, millega sätestatakse ühtsed õigusnormid rahvusvahelise testamendi vormi kohta; Portugali ühinemine konventsiooniga kiideti heaks dekreet-seadusega nr 252/75.

Vt: [siin](#).

Välisriigi vahekohtu otsuste tunnustamise ja täitmise konventsioon (New York, 1958)

Vt: [siin](#).

Tsiviil- ja kaubandusajade kohtualluvuse ning neid käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsioon (Lugano II konventsioon) (nõukogu 27. novembri 2008. aasta otsus 2009/430/EÜ)

Vt: [siin](#).

Otsus: [siin](#).

1980. aasta rahvusvahelise raudteeveo konventsioon, mida on muudetud 1999. aasta Vilniuse protokolliga

Vt: [siin](#).

Välisriikide õigusinfo Euroopa konventsioon, allkirjastatud Londonis 1970. aastal

Vt: [siin](#).

Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalda ja perevägivalda ennetamise ja tõkestamise konventsioon – 2011. aasta Istanbuli konventsioon

Vt: [siin](#).

Välisriigist ülalpidamise taotlemise ÜRO konventsioon – 1956. aasta New Yorgi konventsioon

Vt: [siin](#) ja [siin](#).

1.3 Peamised kahepoolsed konventsioonid

- Portugali Vabariigi ja Angola Vabariigi õiguslase koostöö leping, alla kirjutatud Luandas 1995. aastal

Vt: [siin](#).

- Portugali Vabariigi ja Guinea-Bissau Vabariigi õiguslase koostöö leping, alla kirjutatud Bissaus 1988. aastal

Vt: [siin](#).

- Portugali Vabariigi ja Mosambiigi Rahvavabariigi õiguslase koostöö leping, alla kirjutatud Lissabonis 1990. aastal

Vt: [siin](#).

- Portugali Vabariigi ning São Tomé ja Príncipe Demokraatliku Vabariigi õiguslase koostöö leping (1976)

Vt: [siin](#).

- Portugali Vabariigi ja Cabo Verde Vabariigi leping elatise sissenõudmise kohta (1982)

Vt: [siin](#).

- Portugali Vabariigi ja Cabo Verde Vabariigi õiguslase koostöö leping (2003)

Vt: [siin](#).

- Portugali Vabariigi valitsuse ja Ameerika Ühendriikide valitsuse vaheline leping elatise sissenõudmise kohta (2000)

Vt: [siin](#).

- Portugali Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi vaheline konventsioon tasuta õigusabi kohta isikuhooldus- ja suhtlusõigusega seotud küsimustes (1992)

Vt: [siin](#).

2 Kollisiooninormide rakendamine

Kui kollisiooninorm viitab välisriigi õigusele, tähendab see seda, et kohaldada tuleb selle riigi õigust, mitte et asi kuulub selle riigi kohtute pädevusse. Ainsaks erandiks on juhud, kui välisriigi õiguse kohaldamine on vastuolus teatava õigusnormiga (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 16).

Välisriigi õiguse kohaldamine piirdub välisriigi õigussüsteemi nende õigusnormidega, mida kohaldatakse kollisiooninormidega reguleeritavates õigusvaldkondades (nt pärimine, perekond, kohustused, asjaõigused) (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 15).

2.1 Kohtuniku kohustus kohaldada kollisiooninorme omal algatusel

Portugalis saab kohus õigusnormid välja selgitada, neid tõlgendada ja kohaldada, ilma et menetluspool oleks seda taotlenud (Portugali tsiviilseadustiku artikli 5 lõige 3). Selle üldpõhimõtte kohaselt kohaldab riigisisene kohus kollisiooninorme omal algatusel.

2.2 Tagasisaade ja edasiviide

Portugalis tuleb tagasisaate ja edasiviite (*renvoi*) puhul järgida kolme põhireeglit:

- reegel, mis näeb ette edasiviite välisriigi õigusele (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 17);
- reegel, mis näeb ette tagasisaate Portugali õigusele (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 18);
- reegel juhtude kohta, mil edasiviide ja tagasisaade ei ole lubatud (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 19).

Edasiviide välisriigi õigusele

Portugali kohus võib kohaldada välisriigi õigust.

Edasiviide välisriigi õigusele võidakse teha siis, kui Portugali kollisiooninormis osutatakse teise riigi õigusele ning sellel riigil on pädevus asja menetleda (Portugali tsiviilseadustiku artikli 17 lõige 1).

Edasiviide lõppeb, kui

- Portugali kollisiooninormis viidatud välisriigi õigus on personaalne õigus ja
 - huvitatud isiku harilik viibimiskoht on Portugalis või
 - huvitatud isiku elukoht on riigis, mille kollisiooninormide kohaselt on kohaldatav tema kodakondsusriigi õigus (Portugali tsiviilseadustiku artikli 17 lõige 2).

Edasiviidet tuleb siiski igal juhul arvesse võtta, kui täidetud on mõlemad järgmised tingimused:

- tegemist on eestkoste ja hoolduse, abikaasadevaheliste varaliste suhete, vanemliku vastutuse, lapsendaja ja lapsendatu vaheliste suhete ning surnud isiku vara pärimisega seotud asjadega ning
- Portugali kollisiooninormides viidatud välisriigi õiguses osutatakse kinnisvara asukohariigi õigusele ja seda õigust peetakse kohaldatavaks. (Portugali tsiviilseadustiku artikli 17 lõige 3).

Tagasisaade Portugali õigusele

Tagasisaade Portugali õigusele tähendab, et Portugali kollisiooninormiga on ette nähtud välisriigi õiguse kohaldamine ning välisriigi õiguses on omakorda sätestatud kollisiooninorm, millega nähakse ette Portugali õiguse kohaldamine. Sel juhul kohaldatakse Portugali õigust (Portugali tsiviilseadustiku artikli 18 lõige 1).

Isiku staatust käsitlevates asjades on tagasisaade Portugali õigusele siiski lubatud ainult juhul, kui täidetud on järgmine lisatingimus:

- huvitatud isiku harilik viibimiskoht on Portugali territooriumil või
- huvitatud isiku elukohariigi õiguse kohaselt kuulub kohaldamisele Portugali õigus (Portugali tsiviilseadustiku artikli 18 lõige 2).

Juhud, mil edasiviide ja tagasisaade ei ole lubatud

Tagasisaade ja edasiviide ei ole lubatud järgmistel juhtudel:

- kui see muudaks kehtetuks või võimatuks tehingu, mis oleks seaduslik, kui kohaldatud oleks lihtsalt Portugali kollisiooninormi (ilma edasiviiteta) (Portugali tsiviilseadustiku artikli 19 lõige 1);
- kui selle tõttu muutuks muul juhul seaduslik staatus ebaseaduslikuks (Portugali tsiviilseadustiku artikli 19 lõige 1);
- huvitatud isikud on lubatud juhul valinud kohaldatava välisriigi õiguse (Portugali tsiviilseadustiku artikli 19 lõige 2).

2.3 Kohaldatava õiguse muutumine

Ühendav tegur on kollisiooninormides nimetatud faktiline või õiguslik asjaolu, mille alusel määratakse kindlaks kohaldatav õigus. Olenevalt juhtumist võib selleks olla näiteks kodakondsus või tehingu toimumise, teose loomise või õiguse registreerimise koht, vara asukoht või huvitatud isiku elukoht.

Portugali õigussüsteemis on ühendava teguri muutumisele kehtestatud vähemalt kaks piirangut:

- tahtlik õigusest kõrvalehoidmine – ühendava teguri muutumist tegeliku või juriidilise olukorra tõttu, mille huvitatud isikud on tekitanud kavatsusega vältida sellise õiguse kohaldamist, mida oleks muudel asjaoludel kohaldatud, ei peeta oluliseks (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 21);
- vastavalt varasemale personaalsele õigusele saanud täisealisust personaalse õiguse muutumine ei mõjuta (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 29).

Kui ühendavat tegurit, millest sõltub kohaldatav õigus, ei ole võimalik kindlaks teha, kohaldatakse muul juhul kohaldatavat õigust (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 23).

2.4 Kollisiooninormide tavapärase kohaldamise erandid

Avaliku korra rikkumine

Kollisiooninormidega ette nähtud välisriigi õigust ei kohaldata, kui see on vastuolus Portugali riigi rahvusvahelise avaliku korra aluspõhimõtetega (Portugali tsiviilseadustiku artikli 22 lõige 1). Sellisel juhul kohaldatakse kõige sobivamaid välisriigi õigusnorme või teise võimalusena Portugali riigisisest õigust (Portugali tsiviilseadustiku artikli 22 lõige 2).

Rahvusvahelised konventsioonid ja ELi õigusaktid

Kui Portugali suhtes siduvad rahvusvahelised konventsioonid või ELi õigusaktid sisaldavad kohaldatavat õigust käsitlevaid sätteid, mis erinevad riigisisestest kollisiooninormidest, siis neid riigisiseseid norme ei kohaldata.

2.5 Välisriigi õiguse tõendamine

Välisriigi õiguse olemasolu ja sisu peab tõendama kohaldamist taotlev pool. Kohtul tuleb siiski omal algatusel hankida teavet välisriigi õiguse kohta. Välisriigi õigust tõlgendatakse kooskõlas vastava õigussüsteemiga ja selles sätestatud tõlgendamisnormidega (Portugali tsiviilseadustiku artikli 23 lõige 1).

Tsiviil- ja kaubandusasjades kohaldatava välisriigi õiguse väljaselgitamiseks võidakse viidata kahele konventsioonile, mille osaline Portugal on:

- välisriikide õigusinfo Euroopa konventsioon (London, 1968),
- konventsioon kehtivat õigust ja selle kohaldamist käsitleva teabe kohta õigusasjades (Brasiilia, 1972).

Kui kohaldatava välisriigi õiguse sisu ei ole võimalik välja selgitada, kohaldatakse muul juhul kohaldatavat õigust (Portugali tsiviilseadustiku artikli 23 lõige 2).

3 Kollisiooninormid

3.1 Lepingulised kohustused ja õigusaktid

ELi õigusaktides sätestatud kord

Euroopa Liidu liikmesriikides (v.a Taani) tehakse lepingulistele suhetele kohaldatav õigus kindlaks kooskõlas 17. juuni 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 593/2008 (Rooma I), mis on allpool kirjeldatud riigisiseste kollisiooninormide suhtes ülimuslik niivõrd, kuivõrd nendes on sätestatud teisiti.

Ainus liikmesriik, kelle suhtes 17. juuni 2008. aasta määrust (EÜ) nr 593/2008 ei kohaldata, on Taani. Taanis kehtib aga jätkuvalt Rooma 1980. aasta lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsioon. Taanis määratakse lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatav õigus kindlaks vastavalt Rooma 1980. aasta konventsioonile, mis on allpool kirjeldatud riigisiseste kollisiooninormide suhtes ülimuslik niivõrd, kuivõrd nendes on sätestatud teisiti.

Riigisisestes kollisiooninormides sätestatud kord

Tahteavalduse kinnitamist, tõlgendamist ja täitmist ning tahte puudumist või nõuetele mittevastavust käsitlevate asjade suhtes kohaldatakse

- tehingu sisu suhtes kohaldatavat õigust (Portugali tsiviilseadustiku artikli 35 lõige 1).

See, mil määral saab teatavat tegu käsitada tahteavaldusena, sõltub

- tahteavaldaja ja tahteavalduse saaja ühise hariliku viibimiskoha riigi õigusest või, kui see puudub,
- siis selle koha õigusest, kus tegu tehti.

See, mil määral saab tahteavaldusena käsitada tegevusetust, sõltub järgmisest:

- tahteavaldaja ja tahteavalduse saaja ühise hariliku viibimiskoha riigi õigusest või, kui see puudub,
- siis selle koha õigusest, kus ettepanek saadi (Portugali tsiviilseadustiku artikli 35 lõiked 2 ja 3).

Tahteavalduse vormi suhtes kohaldatakse

1. tehingu sisu suhtes kohaldatavat õigust või
2. tahteavalduse tegemise riigis kehtivat õigust või
3. tahteavalduse tegemise riigis kehtivates kollisiooninormides viidatud riigi õigust (Portugali tsiviilseadustiku artikli 36 lõiked 1 ja 2).

Märkus.

2. ja 3. variant on vastuvõetavad ainult juhul, kui tehingu sisu suhtes kohaldatavas õiguses ei ole sätestatud, et avaldus on kehtetu või seda ei saa täitmisele pöörata, kui see ei vasta teatavale vormile, isegi kui tehing sõlmitakse välisriigis.

Seadusliku esindamise suhtes kohaldatakse

- õigust, millega reguleeritakse esindusõiguse aluseks olevat õigussuhet (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 37).

Olukorras, kus juriidilist isikut esindab tema põhikirjajärgne organ, kohaldatakse:

- asjaomast personaalset õigust.

Vabatahtliku esindamise suhtes kohaldatav õigus on järgmine.

- Esindusõiguse olemasolu, laiendamise, muutmise, õiguslike tagajärgede ja lõppemise suhtes kohaldatakse selle riigi õigust, kus esindusõigust teostatakse (Portugali tsiviilseadustiku artikli 39 lõige 1).
- Kui esindaja teostab esindusõigust muus kui esindatava isiku osutatud riigis ja kolmas isik, kellega leping sõlmitakse, on sellest teadlik, kohaldatakse esindatava isiku hariliku viibimiskoha riigi õigust (Portugali tsiviilseadustiku artikli 39 lõige 2).
- Kui esindaja teostab esindusõigust ametialaselt ja kolmas isik, kellega leping sõlmitakse, on sellest teadlik, kohaldatakse esindaja registrijärgse asukoha riigi õigust (Portugali tsiviilseadustiku artikli 39 lõige 3).
- Kui esindamine on seotud kinnisasja võõrandamise või haldamisega, kohaldatakse kinnisasja asukohariigi õigust (Portugali tsiviilseadustiku artikli 39 lõige 3).

Aegumistähtaegade ja õiguste lõppemise suhtes kohaldatakse

- asjaomasele õigusele kohaldatavat õigust (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 40).

Tehingutest tulenevate kohustuste ja tehingu sisu suhtes kohaldatakse

I. lepingupoolte valitud või silmas peetud õigust (Portugali tsiviilseadustiku artikli 41 lõige 1), eeldusel et täidetud on üks järgmistest tingimustest:

- selle õiguse kohaldamine vastab tahteavaldajate tõsisele huvile või
- see on seotud tehingu mõne sellise aspektiga, mis kuulub rahvusvahelise eraõiguse kohaldamisalasse (Portugali tsiviilseadustiku artikli 41 lõige 2);

II. kui pooled ei ole kohaldatavat õigust valinud, kohaldatakse järgmist õigust:

- ühepoolse tehingu korral tahteavaldaja hariliku viibimiskoha riigi õigust;
- lepingu korral lepingupoolte ühise hariliku viibimiskoha riigi õigust (Portugali tsiviilseadustiku artikli 42 lõige 1);

III. kui lepingupooled ei ole kohaldatavat õigust valinud ja neil puudub ühine harilik viibimiskoht, tuleb eristada kahte olukorda:

- kinklepingute puhul kohaldatakse kinkija hariliku viibimiskoha riigi õigust;
- kahjulike lepingute puhul kohaldatakse lepingu sõlmimise riigi õigust (Portugali tsiviilseadustiku artikli 42 lõige 2).

Äriühingu juhtimise suhtes kohaldatakse

- juhi peamise tegevuskoha riigi õigust (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 43).

Alusetu rikastumise suhtes kohaldatakse

- seda õigust, mille alusel vara rikastunud poolele üle läks.

3.2 Lepinguvälised kohustused

ELi õigusaktides sätestatud kord

Euroopa Liidu liikmesriikides (v.a Taani) tehakse lepinguväliste kohustuste suhtes kohaldatav õigus kindlaks kooskõlas 11. juuli 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 864/2007 (Rooma II), mis on allpool kirjeldatud riigisiseste kollisiooninormide suhtes ülimuslik niivõrd, kuivõrd nendes sätestatakse teisiti.

Portugali ja liiklusõnnetuste suhtes kohaldatava õiguse Haagi konventsiooni (1971) osalisriikide suhetes tehakse kohaldatav õigus aga kindlaks kooskõlas selle konventsiooniga, mis on Rooma II määruuses sätestatud asjaomaste kollisiooninormide suhtes ülimuslik (Rooma II määruse artikkel 28).

Riigisisestes kollisiooninormides sätestatud kord

I. Süülisest teost või riskist tulenevate lepinguväliste kohustuste suhtes kohaldatakse järgmist õigust:

a) selle riigi õigust, kus kahjulik tegevus toimus, või

b) tegevusetuse puhul kohaldatakse selle riigi õigust, kus vastutav isik oleks pidanud tegutsema (Portugali tsiviilseadustiku artikli 45 lõige 1).

II. Kui süüteo toimepanija ei ole vastutav selle riigi õiguse kohaselt, kus kahjulik tegevus toimus, või tegevusetuse puhul selle riigi õiguse kohaselt, kus ta oleks pidanud tegutsema, kohaldatakse selle riigi õigust, kus kahju tekkis, eeldusel, et täidetud on mõlemad järgmised tingimused:

a) kahju tekkimise riigi õiguse kohaselt on süüteo toimepanija vastutav või

b) süüteo toimepanija oleks pidanud oma tegevuse või tegevusetuse tagajärjel selles riigis tekkivat kahju ette nägema (Portugali tsiviilseadustiku artikli 45 lõige 2).

III. Punktides I ja II sätestatud norme ei kohaldata järgmistel juhtudel:

a) kui süüteo toimepanija ja kahjustatud isik on sama riigi kodanikud või nende harilik viibimiskoht on samas riigis ja nad viibivad aeg-ajalt välisriigis, kohaldatakse vastavalt vajadusele nende kodakondsusriigi või ühise hariliku viibimiskoha riigi õigust;

b) see ei piira asjaomase riigi selliste õigusnormide kohaldamist, mida tuleb kohaldada kõikide isikute suhtes võrdselt (Portugali tsiviilseadustiku artikli 45 lõige 3).

3.3 Isiku õiguslik seisund ja perekonnaseisuga seotud aspektid (nimi, elukoht, teovõime)

Personaalse õiguse mõiste

- Füüsilised isikud
 - Personaalne õigus on füüsilise isiku kodakondsusriigi õigus (Portugali tsiviilseadustiku artikli 31 lõige 1).
 - Kodakondsuseta isiku puhul on personaalne õigus tema hariliku viibimiskoha riigi õigus (Portugali tsiviilseadustiku artikli 32 lõige 1). Kui aga kodakondsuseta isik on alaealine või teovõimetu, on personaalne õigus tema alalise elukoha riigi õigus (Portugali tsiviilseadustiku artikli 32 lõige 2).
- Juriidilised isikud
 - Juriidilise isiku personaalne õigus on tema peamise registrijärgse asukoha või juhtkonna tegeliku asukoha riigi õigus (Portugali tsiviilseadustiku artikli 33 lõige 1).

Füüsiliste isikute personaalse õigusega reguleeritakse alljärgnevat:

- perekonnaseis (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 25);
- õigus- ja teovõime (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 25);
- õigussubjektsuse algus ja lõpp (Portugali tsiviilseadustiku artikli 26 lõige 1);
- isiklike õiguste olemasolu, kaitse ja piiramine (tingimusel, et välismaalase või kodakondsuseta isiku suhtes ei kehti õiguskaitse, mida Portugali õiguses ei tunnustata) (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 27);

- täisealisus (tingimusel, et asukohajärgse õiguse muutus ei mõjuta varasema asukohajärgse õiguse kohaselt saanud täisealisust) (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 29);
- eestkoste või muu sarnane korraldus, mille eesmärk on teovõimetu isiku kaitse (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 29).

Juriidiliste isikute personaalse õigusega reguleeritakse alljärgnevat:

- juriidilise isiku õigus- ja teovõime;
- juriidilise isiku asutamine, tegevus ja tema organite pädevus;
- liikmesuse omandamine ja kaotamine ning sellega seotud õigused ja kohustused;
- juriidilise isiku, tema vastavate organite ja liikmete tsiviilvastutus;
- juriidilise isiku ümberkorraldamine ja lõpetamine (Portugali tsiviilseadustiku artikli 33 lõige 2).

Juriidilise isiku üleviimine ja ühinemine

- Juriidilise isiku asukoha üleviimine ühest riigist teise ei mõjuta juriidilise isiku staatust, kui ta omab seda mõlema asukohariigi õiguste kohaselt.
- Selliste juriidiliste isikute ühinemist, kelle suhtes kohaldatakse erinevat personaalset õigust, hinnatakse vastavalt mõlemale õigusele (Portugali tsiviilseadustiku artikli 33 lõiked 3 ja 4).

Rahvusvahelised juriidilised isikud

- Rahvusvahelise juriidilise isiku personaalne õigus on tema asutamislepingus või põhikirjas nimetatud õigus.
- Kui ühtegi õigust ei ole nimetatud, kohaldatakse selle riigi õigust, kus on juriidilise isiku peamine registrijärgne asukoht (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 34).

3.4 Vanema ja lapse õigussuhe, sealhulgas lapsendamine

3.4.1 Vanema ja lapse õigussuhe

Põlvnemise tuvastamisele kohaldatakse järgmist õigust:

- vanema personaalne õigus põlvnemise tuvastamise ajal (Portugali tsiviilseadustiku artikli 56 lõige 1);
- vanemate ühise kodakondsusriigi õigus; kui see ei ole võimalik, siis abikaasade ühise hariliku viibimiskoha riigi õigus; kui see ei ole võimalik, siis lapse personaalne õigus, kui lapse ema on abielus ja tegemist on isaduse tuvastamisega (Portugali tsiviilseadustiku artikli 56 lõige 2).

Vanema ja lapse vahelistele suhetele kohaldatakse

- vanemate ühise kodakondsusriigi õigust; kui see ei ole võimalik, siis
- vanemate ühise hariliku viibimiskoha riigi õigust või
- kui vanemad elavad eri riikides, siis lapse personaalset õigust (Portugali tsiviilseadustiku artikli 57 lõige 1).

3.4.2 Adopteerimine

Lapsendamisele, lapsendaja ja lapsendatava vahelisele suhetele ning lapsendatava ja tema bioloogilise perekonna vahelistele suhetele kohaldatakse

- lapsendaja personaalset õigust (Portugali tsiviilseadustiku artikli 60 lõige 1) või
- kui lapsendajad on abielus või lapsendatav on ühe abikaasa laps, siis lapsendajate ühise kodakondsusriigi õigust; kui see ei ole võimalik, siis
- lapsendajate ühise hariliku viibimiskoha riigi õigust; kui see ei ole võimalik, siis
- selle riigi õigust, millega lapsendajate pereelu on kõige tihedamalt seotud (Portugali tsiviilseadustiku artikli 60 lõige 2).

Juhud, mil lapsendamine ei ole lubatud

- Lapsendamine ei ole lubatud juhul, kui lapsendatava ja tema bioloogiliste vanemate vahelisi suhteid reguleeriv õigus ei tunnusta või ei luba lapsendamist konkreetsel asjaoludel (Portugali tsiviilseadustiku artikli 60 lõige 4).

Juhud, mil lapsendamiseks või põlvnemise tuvastamiseks on vajalik nõusolek

- Kui lapsendatava personaalse õiguse kohaselt on vajalik lapsendatava nõusolek (Portugali tsiviilseadustiku artikli 61 lõige 1).
- Kui huvitatud isiku ja kolmanda isiku, kellega tal on juriidiline pere- või eestkostesuhe, vahelisi suhteid reguleeriva õiguse kohaselt on vajalik kolmanda isiku nõusolek (Portugali tsiviilseadustiku artikli 62 lõige 2).

3.5 Abielu, kooselu, partnerlus, lahutus, lahuselu, ülalpidamiskohustus

3.5.1 Abielu

Abiellujate personaalset õigust kohaldatakse järgmise suhtes:

- abieluvõime;
- abielueelse lepingu sõlmimise võime;
- tulevaste abikaasade tahteavalduse puudumist või kehtetust käsitlevad normid (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 49).

Abielu sõlmimisele kohaldatakse järgmist õigust:

- abielu sõlmimise riigi õigus;
- emma-kumma abikaasa kodakondsusriigi õigus, kui abikaasad on välismaalased, kes sõlmivad abielu Portugalis asuvas konsulaar- või diplomaatilises asutuses ja nimetatud õiguse kohaselt on Portugali konsulaar- ja diplomaatilised ametnikud selleks pädevad (Portugali tsiviilseadustiku artikli 51 lõige 1);
- Portugali diplomaatilised ja konsulaarametnikud või katoliku kiriku preestrid võivad sõlmida kahe Portugali kodaniku või Portugali kodaniku ja välisriigi kodaniku abielu välisriigis (Portugali tsiviilseadustiku artikli 51 lõige 2);
- kummalgi eelnimetatud juhul peab pädev asutus avaldama enne abielu sõlmimist teate abiellumise kavatsuse kohta, v.a juhul, kui teatamisnõudest on loobutud (Portugali tsiviilseadustiku artikli 51 lõige 3);
- olenemata abielu õiguslikust vormist käsitatakse kahe Portugali kodaniku või Portugali kodaniku ja välisriigi kodaniku välisriigis sõlmitud kanoonilist abielu katoliikliku abieluna ning see registreeritakse Portugalis vastavas kirikuraamatus Portugali tsiviilseadustiku artikli 51 lõige 4).

Abikaasadevahelistele suhetele ja abieluvararežiimi muutumisele kohaldatakse järgmist õigust:

- ühise kodakondsusriigi õigus (Portugali tsiviilseadustiku artikli 52 lõige 1); kui see ei ole võimalik, siis
- abikaasade ühise hariliku viibimiskoha riigi õigus; kui see ei ole võimalik, siis
- selle riigi õigust, millega asjaomaste isikute pereelu on kõige tihedamalt seotud (Portugali tsiviilseadustiku artikli 51 lõige 2).

3.5.2 Kooselu ja partnerlus

Üheski riigisiseses kollisiooninormis ei ole vabaabielu/kooselu ja partnerlust konkreetselt käsitletud.

Riigisisese õiguse kohaselt reguleerib kooselu 11. mai 2001. aasta seadus nr 7/2001 (mitteabielulise kooselu kaitse kohta), viimati muudetud 31. detsembri 2018. aasta seadusega nr 71/2018).

Portugali õiguse kohaselt on kooselu kahe inimese õiguslik olukord, kes on soost olenemata elanud rohkem kui kaks aastat koos nii, nagu nad oleksid abielus (mitteabielulise kooselu kaitse seaduse artikli 1 lõige 2).

Konkreetselt kooselu käsitlevate kollisiooninormide puudumisel võib analoogia korras kohaldada kollisiooninorme, mis on seotud abikaasadevaheliste suhete ja abieluvararežiimi muutumisega. Seda küsimust on riigisiseses kohtupraktikas siiski tõlgendatud erinevalt.

3.5.3 Lahutus ja lahuselu

ELi õigusaktides sätestatud kord

Selles tihedama koostöö mehhanismis osalevates Euroopa Liidu liikmesriikides tehakse abielulahutuse ja lahuselu suhtes kohaldatav õigus kindlaks kooskõlas määrusega (EL) nr 1259/2010, mis on allpool kirjeldatud

riigiseste kollisiooninormide suhtes ülimuslik niivõrd, kuivõrd nendes on sätestatud teisiti.

Riigisestes kollisiooninormides sätestatud kord

Isikute abielulahutusele, lahuselule ja vara jagamisele kohaldatakse

- abikaasade ühise kodakondsusriigi õigust; kui see ei ole võimalik, siis
- abikaasade ühise hariliku viibimiskoha riigi õigust; kui see ei ole võimalik, siis
- selle riigi õigust, millega abikaasade pereelu on kõige tihedamalt seotud (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 52, mis on isikute lahuselu ja vara jagamise suhtes kohaldatav kooskõlas tsiviilseadustiku artikli 55 lõikega 1).

Abielu püsivusele kohaldatava õiguse muutumine:

- sellisel juhul võib abielulahutuse või lahuselu alusena kasutada ainult asjaolu, mis oli asjakohane selle tõendamise ajal (Portugali tsiviilseadustiku artikli 55 lõike 2).

3.5.4 Ülalpidamiskohustus

Haagi 2007. aasta protokollis sätestatud kord

Euroopa Liidu liikmesriikides (v.a Taani) tehakse pere-, sugulus-, abielu- või hõimlussuhetest tulenevate ülalpidamiskohustuste, sealhulgas abielus mitteolevate vanemate laste ülalpidamise kohustuste suhtes kohaldatav õigus kindlaks kooskõlas Haagi 23. novembri 2007. aasta protokolliga ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatava õiguse kohta, mis on riigiseste kollisiooninormide suhtes ülimuslik niivõrd, kuivõrd nendes on sätestatud teisiti.

Riigisestes kollisiooninormides sätestatud kord

Kohaldatav õigus tehakse kindlaks vastavalt järgmistes eelnevates punktides nimetatud õigusele:

- punktis „*Vanema ja lapse õigussuhe, sealhulgas lapsendamine*“ niivõrd, kuivõrd selles käsitletakse *vanema ja lapse vahelist suhet ning lapsendaja ja lapsendatava vahelist suhet*;
- punktis „*Abielu, kooselu, partnerlus, lahutus, lahuselu, ülalpidamiskohustus*“ niivõrd, kuivõrd selles käsitletakse *abikaasadevahelisi suhteid*.

Muudel peresuhetel põhinev ülalpidamiskohustus:

- kohaldatakse poolte personaalset õigust.

Tehingul põhinev ülalpidamiskohustus:

- Kohaldatakse punktis „*Lepingulised kohustused ja õigusaktid*“ nimetatud õigust, eelkõige seoses *tehingutest tulenevate kohustuste ja tehingu sisuga* nimetatud õigust.

Pärimisel ja viimse tahte avaldusel põhinev ülalpidamiskohustus:

- kohaldatav õigus on allpool punktis „*Testamendid ja pärimine*“ osutatud õigus.

3.6 Abieluvara

ELi õigusaktides sätestatud kord

Selles tihedama koostöö mehhanismis osalevates Euroopa Liidu liikmesriikides (sh Portugal) tehakse abieluvararežiimide ja registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatav õigus kindlaks kooskõlas vastavalt nõukogu määrusega (EL) nr 2016/1103 ja nõukogu määrusega (EL) nr 2016/1104, mis on allpool kirjeldatud riigiseste kollisiooninormide suhtes ülimuslikud niivõrd, kuivõrd nendes on sätestatud teisiti.

Riigisestes kollisiooninormides sätestatud kord

Abieluvaralepingute (nende sisu ja tagajärjed) ning (seaduses sätestatud või lepinguga ette nähtud) abieluvararežiimi suhtes kohaldatakse järgmist õigust:

- selle riigi õigus, mille kodanikud partnerid abielu sõlmimise ajal olid (Portugali tsiviilseadustiku artikli 53 lõige 1); või, kui nad ei ole sama riigi kodanikud,
- siis abikaasade ühise hariliku viibimiskoha riigi õigus abielu sõlmimise ajal; kui see ei ole võimalik, siis
- abielupaari esimese ühise elukoha riigi õigus (Portugali tsiviilseadustiku artikli 53 lõige 1) või
- mis tahes varasem õigus, kui kohaldatav on välisriigi õigus, üks tulevastest abikaasadest elab harilikult Portugalis ja nii on kokku lepitud, ilma et see piiraks kolmandate isikute selliseid õigusi, mis kehtisid enne lepingu sõlmimist (Portugali tsiviilseadustiku artikli 53 lõige 3).

Seoses abieluvararežiimi muutumisega vt viide *abikaasadevaheliste suhete ja abieluvararežiimi muutumise kohta eespool punktis 3.5.1 „Abielu“* (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 54).

3.7 Testamendid ja pärimine

ELi õigusaktides sätestatud kord

Euroopa Liidu liikmesriikides (v.a Taani, Iirimaa ja Ühendkuningriik) tehakse pärimise suhtes kohaldatav õigus kindlaks kooskõlas määrusega (EL) nr 650/2012, mis on allpool osutatud riigisiseste kollisiooninormide suhtes ülimuslik, kui need ei ole määrusega kooskõlas.

Pärimist käsitlev ELi määrus ei piira selliste rahvusvaheliste konventsioonide kohaldamist, mille osaliseks Portugal määruse vastuvõtmise ajal oli (määruse (EL) nr 650/2012 artikli 75 lõige 1).

Ehkki Portugal on alla kirjutanud 1961. aasta Haagi konventsioonile testamentaarsete korralduste vormi kohta, ei ole Portugal seda 2021. aasta aprilli seisuga ratifitseerinud ning seega ei ole see riigi suhtes siduv.

Seega reguleeritakse rahvusvahelisi testamente 1973. aasta Washingtoni konventsiooniga, millega sätestatakse ühtsed õigusnormid rahvusvahelise testamendi vormi kohta (Portugali ühinemine konventsiooniga kiideti heaks 23. mai 1975. aasta dekreet-seadusega nr 252/75), ning Portugali notariaadiseadustikus sätestatud normidega.

Riigisisestes kollisiooninormides sätestatud kord

Alljärgneva suhtes kohaldatakse testaatori surma ajal kehtinud personaalset õigust:

- pärimine;
- pärandi hooldaja ja testamendi täitja volitused (Portugali tsiviilseadustiku artikkel 61).

Alljärgneva suhtes kohaldatakse testaatori testamendi tegemise ajal kehtinud asukohajärgset õigust:

- testamendi tegemise, muutmise ja tühistamise võime (Portugali tsiviilseadustiku artikli 63 lõige1);
- testamendi tegija vanusest tulenevalt nõutav erivorm (Portugali tsiviilseadustiku artikli 63 lõige1);
- surmajärgsete korralduste tõlgendamine, v.a juhul, kui on viidatud muule õigusele (Portugali tsiviilseadustiku artikli 64 punkt a);
- tahteavalduse puudumine või kehtetus (Portugali tsiviilseadustiku artikli 64 punkt b);
- ühise testamendi vastuvõetavus (Portugali tsiviilseadustiku artikli 64 punkt c);
- pärimislepingute vastuvõetavus, ilma et see piiraks eespool punktis „Abieluvararežiimid“ nimetatud korra kohaldamist (Portugali tsiviilseadustiku artikli 64 punkt c).

Märkus.

Kui pärast surma puhuks korralduse tegemist muutub personaalne õigus, võib korralduse tegija korralduse siiski tühistada vastavalt varasemale personaalsele õigusele (Portugali tsiviilseadustiku artikli 65 lõige 1).

Surma puhuks tehtud korralduse vormi, tühistamise ja muutmise suhtes kohaldatakse teise võimalusena:

- toimingute tegemise riigi õigust või
- surnu personaalset õigust testamendi tegemise ajal või
- surnu personaalset õigust tema surma ajal või
- kohalikes kollisiooninormides osutatud õigust (Portugali tsiviilseadustiku artikli 64 lõige 1).

Sellise korra piirangud:

järgida tuleb vormi, mis oli nõutav vastavalt surnu personaalsele õigusele testamendi tegemise ajal, kui vormi järgimata jätmise tulemusel muutuks testament kehtetuks või täidetamatuks, isegi kui see tehti välisriigis.

3.8 Kinnisvara

Kasutusvaldusele, omandiõigusele ja muudele asjaõigustele kohaldatav õigus:

- selle riigi õigus, mille territooriumil vara asub (*Portugali tsiviilseadustiku artikli 46 lõige 1*).

Teel oleva varaga seotud asjaõiguste kehtestamisele ja üleminekule kohaldatav õigus:

- sihtriigi õigus (*Portugali tsiviilseadustiku artikli 46 lõige 2*).

Registreerimisele kuuluva transpordivahendiga seotud asjaõiguste kehtestamisele ja üleminekule kohaldatav õigus:

- selle riigi õigus, kus transpordivahend registreeriti (*Portugali tsiviilseadustiku artikli 46 lõige 3*).

Kinnisasjaga seotud asjaõiguste kehtestamise võimele ja kinnisasja võõrandamise võimele kohaldatav õigus:

- vara asukohariigi õigus, tingimusel, et see on nimetatud õigusega ette nähtud; vastupidisel juhul
- asjaomane personaalne õigus (*Portugali tsiviilseadustiku artikkel 47*).

Autoriõigusele kohaldatav õigus:

- teose esmakordse avaldamise riigi õigus; kui teost ei ole avaldatud, siis
- autori personaalne õigus, ilma et see piiraks eriõigusaktide kohaldamist. (*Portugali tsiviilseadustiku artikli 48 lõige 1*)

Tööstusomandile kohaldatav õigus:

- selle riigi õigus, kus see loodi (*Portugali tsiviilseadustiku artikli 48 lõige 2*).

3.9 Maksejõuetus

Üldjuhul kohaldatakse selle riigi õigust, kus menetlus algatati (Portugali ettevõtete maksejõuetust ja saneerimist käsitlev seadustik, artikkel 276).

Selle reegli suhtes kehtivad erandid, mis on seotud maksejõuetuse väljakuulutamise õiguslike tagajärgedega:

- töölepingud ja töösuhted on reguleeritud töölepingute suhtes kohaldatava õigusega (Portugali ettevõtete maksejõuetust ja saneerimist käsitlev seadustik, artikkel 277);
- võlausaldaja õigused kinnisvarale, laevale või õhusõidukile, mis kuulub registreerimisele avalikus registris, on reguleeritud selle riigi õigusega, kelle alluvuses registrit peetakse (Portugali ettevõtete maksejõuetust ja saneerimist käsitlev seadustik, artikkel 278);
- lepingud, mis annavad õiguse omandada asjaõigusi kinnisasjale või selle kasutusõigust, on eranditult reguleeritud selle riigi õigusega, kus kinnisasi asub (Portugali ettevõtete maksejõuetust ja saneerimist käsitlev seadustik, artikli 279 lõige 1);
- müüja õigused maksejõuetule võlgnikule omandireservatsiooniga müüdü varadele ja võlausaldajate või kolmandate isikute asjaõigus võlgnikule kuuluvatele varadele, kui need asuvad menetluse algatamise ajal teise riigi territooriumil, on eranditult reguleeritud selle riigi õigusega (Portugali ettevõtete maksejõuetust ja saneerimist käsitlev seadustik, artikli 280 lõige 1);
- registreeritud või deponeeritud väärtpaberitega seotud õigused on vastavalt Portugali väärtpaberiseadustiku artiklile 41 reguleeritud õigusega, mida kohaldatakse nende võõrandamise suhtes (Portugali ettevõtete maksejõuetust ja saneerimist käsitlev seadustik, artikli 282 lõige 1);
- finantsturul või maksesüsteemis, nagu see on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktis a, või samaväärses süsteemis osalejate õigused ja kohustused on

reguleeritud õigusega, mida kohaldatakse sellise süsteemi suhtes (Portugali väärtpaperiseadustiku artikkel 285 ning Portugali ettevõtete maksejõuetust ja saneerimist käsitlev seadustik, artikli 282 lõige 2);

- müügi- ja repotehingud nõukogu 8. detsembri 1986. aasta direktiivi 86/635/EMÜ artikli 12 tähenduses on reguleeritud selliste lepingute suhtes kohaldatava õigusega (Portugali ettevõtete maksejõuetust ja saneerimist käsitlev seadustik, artikkel 283);

- pooleliolev menetlus, mis puudutab pankrotivarasse kuuluvat vara või õigust, on reguleeritud üksnes selle riigi õigusega, kus menetlus aset leiab (Portugali ettevõtete maksejõuetust ja saneerimist käsitlev seadustik, artikkel 285).

Asjaomaste riigisiseste õigusaktide lingid

[Portugali põhiseadus](#)

[Portugali tsiviilseadustik](#)

[Portugali notariaadiseadustik](#)

[Portugali ettevõtete maksejõuetust ja saneerimist käsitlev seadustik](#)

Lõpumärkus

Selles teabelehes esitatud teave on üldise sisuga ega ole täielik. See ei ole kontaktpunktidele, tsiviil- ja kaubandusasju käsitlevale Euroopa õiguslase koostöö võrgustikule, kohtutele ega teistele isikutele siduv. See ei asenda vajadust tutvuda asjaomaste kehtivate õigusaktidega.

■ Viimati uuendatud: 09/11/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.